

Een preek van J.C. Philpot: De twijfelingen van het ongelooft en de versterkingen van het geloof

uitgesproken in de Gowerstreet Kapel, Londen op zondagmorgen 1 juli 1866

overgenomen uit Tien predikaties, deel 2

“En hij heeft aan de belofte Gods niet getwijfeld door ongelooft; maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer; en ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen.” Romeinen 4:20-21.

Enkele woorden gewijd aan het verband van onze tekst, welke het algemene onderwerp van de brief weergeeft, is misschien niet geheel ten onrechte, en dit moge, onder Gods zegen, ertoe dienen hierop een voller, klaarder licht te werpen. Ik stel de zaken gaarne duidelijk; voor zover dit in mijn vermogen ligt, handel ik gaarne op aanwijzing van de Schrift: ‘En maakt rechte paden voor Uw voeten’ (Hebr. 12:13). Door zo te handelen, volg ik ook de vermaning van Paulus aan Timotheüs: ‘Benaarstig U, om Uzelven Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het Woord der Waarheid recht snijdt’ (2 Tim. 2:15). Maar we kunnen het Woord der Waarheid niet recht snijden, tenzij we dit eerst duidelijk verstaan. Een predikant moest daarom niet een onderwerp trachten te nemen, dat hij niet ten volle verstaat; want zo hij dit wel doet, dan zal zijn tekort aan een helder inzicht zeker een tekort aan helderheid teweegbrengen, om zich uit te drukken; en wat is het gevolg? Predikant en hoorder gaan spoedig schuil onder een nevel van verwarring. Het volk gaat vermoeid en verward weg, en de predikant, zo hij al enig recht en waar gevoel heeft, verlaat de kansel beschaamd en teleurgesteld; en wat een ure van ondervvjs had kunnen zijn voor beiden, is weinig minder dan een ur van vermoeidheid, verbijstering, en verwarring voor allen. Het is daarom erg noodzakelijk, of ten minste zeer wenselijk, want alle predikanten zijn niet op gelijke wijze begiftigd, hetzij op natuurlijk, hetzij op geestelijk gebied, met helderheid van gedachten of met helderheid om zich uit te drukken, dat iedere dienaar van God de zaken duidelijk zou voorstellen; dat hij niet alleen zijn onderwerp verstaat door het onderwijs des Geestes, en door enige persoonlijke bevinding ervan, maar dat hij ook in staat is op een rechte en volkomen wijze een duidelijke grondslag te leggen; en over welke tekst hij ook preekt, de Waarheid Gods op zulk een eenvoudige, duidelijke, heldere, begrijpelijke wijze te brengen, dat het volk zijn bedoeling moge verstaan, en onderwijs en stichting moge verkrijgen uit zijn getuigenis. Ik zou geen enkel woord willen spreken, dat gericht is tegen de zwakste of de geringste der van God gezonden Dienstknechten; maar dit moet ik wel zeggen, als God hen gezonden heeft, dan heeft Hij hen tot Zijn volk gezonden met een boodschap; opdat zij op de kansel staan mogen om de Kerke Gods te onderwijzen, te vertroosten, te bemoedigen, en op te bouwen in haar allerheiligste geloof; en als ze daarom dit werk niet op een klare wijze en met verstand kunnen verrichten, dragen ze maar flauwe blijken van hun boodschap of van hun bediening, die hun van God gegeven is. Inderdaad zijn alle predikanten onderworpen aan hun perioden van donkerheid, verwarring en verwardheid, als ze op een ellendige wijze verstoken zijn van genadige gedachten en van deze uit te spreken. Bij ogenblikken voel ik zelf deze beslotenheid heel erg, en daarom kan ik uit ondervinding medegevoelen met anderen in de bediening, die op een soortgelijke wijze geoefend worden. Maar met dit alles tracht ik nooit een tekst te nemen of te prediken over een onderwerp, waarvan ik niet enigermate de geestelijke strekking schijn te verstaan, of waarvan ik niet enigermate de kracht gevoel. Vele predikanten, vooral jonge predikanten, die eierzuchtig van geest zijn, streven naar een schone taal en naar bloemrijke uitspraken. Maar bloemen zijn geen voedsel, en het minst van alles kunstbloemen. Het zou heel wat beter zijn, als ze eerst zouden trachten hun onderwerp goed te verstaan door een bevinding van de Waarheid en de kracht ervan, en om dit dan voor het volk open te leggen in de eenvoudigste, duidelijkste en helderste taal, die ze vinden kunnen.

Het voornaamste onderwerp van deze brief is, zoals U ongetwijfeld wel zult weten, het grote leerstuk der rechtvaardigmaking. Het is in deze schone, of zoals ik hem wel mag noemen, deze grote en heerlijke brief, dat we de meest volkomene en helderste oplossing aantreffen, van dat verborgen en ontzaglijke vraagstuk, hoe kan God een zondaar vrijspreken, vergeven, en rechtvaardigen, en toch dezelfde reine, rechtvaardige, en heilige God blijven? Niemand kon de verborgenheid oplossen, totdat God Zelf dit oploste, in de gave en in het werk van Zijn geliefde Zoon; en de vruchten en gevolgen van deze gave en het werk in de vrije rechtvaardigmaking van een zondaar open te leggen, is het onderwerp van de Brief aan de Romeinen, die dan ook daarom wel mag worden geplaatst aan het hoofd van alle brieven van Paulus. Ik heb gelezen, dat er

meer dan 2.000 commentaren op geschreven zijn; en als er nog 2.000 meer zouden zijn, dan zouden ze nog niet in staat zijn een duizendste deel te ontvouwen van de gezegende verborgenheden, die erin liggen opgesloten. Er zijn in de gedachten van de mens, vanaf de eerste belofte, gegeven na de val, altijd vluchtige hoopgevingen en verwachtingen geweest, dat God kon of zou willen vergeven; maar toen rees deze vraag op: 'Vergeeft God allen, of vergeeft Hij slechts sommigen'? Als God allen vergeeft, waar is dan Zijn rechtvaardigheid, waar de reinheid en heiligheid van de Goddelijke natuur? Is de zonde zulk een lichte zaak, dat eraan kan worden voorbijgegaan, als een zaak van weinig belang bij God? Heeft de gerechtigheid geen aanspraken, evenals de genade? De natuurlijke consciëntie van de mens komt in opstand tegen het geloof van de algemene verzoening en de ervaring van iedere dag bevestigt deze overtuigingen in de bestraffing van misdadigers, die evenzeer door het vonnis der maatschappij worden veroordeeld, als door het vonnis der wet. De Goddelijke gerechtigheid kan daarom, niet meer de algemene verzoening gedogen, dan de menselijke gerechtigheid dit kan, welke laatstgenoemde gerechtigheid maar een flauwe afspiegeling is van de Goddelijke. Maar, als God sommigen vergeeft en niet allen, waarom vergeeft Hij dan deze en niet gene? Het moet of uit loutere genade zijn, als in het geval van een aards vorst, of er moet enige voorwaarde zijn aan de zijde van degene, die genade ontvangt. Maar welke zijn deze voorwaarden, door wie voorgeschreven, en door wie gewogen en bepaald? In welke mate en welk aantal is er nodig? En in wie kunnen ze worden gevonden? Dit was het vraagstuk. Maar hoe dit moest worden opgelost, kon niemand vertellen.

Luther lag drie dagen en drie nachten te bed, zonder te eten, te drinken, of te slapen onder de last en de druk van dat verschrikkelijke probleem. Het heeft sommigen bijkans naar het water of naar de galg gedreven. De overtuiging der zonde door een vurige wet, sloot alle hoop op de zaligheid door de werken af, en onbekendheid met het evangelie sloot hen uit van een kennis der zaligheid door genade. Dit was nu precies het geval met Luther. De woorden, die hem vermaalden, als tussen de bovenste en onderste molensteen, waren: 'Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet' (Rom. 3:21). 'Wat?', zei hij, 'vraagt het Evangelie, evenals de wet dit doet, een rechtvaardigheid van mij?' Dan ben ik door beide veroordeeld, want ik kan het Evangelie niet meer gehoorzamen, dan ik de wet kan gehoorzamen. Welnu, in deze heerlijke brief, die even vol is van verstandelijke redenering, als van dogmatische waarheid, wordt de grote verborgenheid opgelost en wordt een volkomen en voldoening gevende verklaring geschonken, hoe 'God rechtvaardig zijn kan, en toch de Rechtvaardiger van hem, die in Jezus gelooft'. Het is alles vervain het bestek van twee of drie verzen, die geschreven behoorden te worden, ik wil niet zeggen in gouden letters, maar in diamanten en saffieren, zoals de borstlap des gerichts, die gedragen wordt op de borst van de Hogepriester, waarin zich vier rijen van kostbare stenen bevonden, waarop de namen van de kinderen Israëls waren gegraveerd. 'Maar nu de rechtvaardigheid Gods.' Dit betekent niet Gods eigen, innerlijke, eeuwige rechtvaardigheid, maar de weg, waarlangs Hij een zondaar rechtvaardigt. Zojuist heb ik de drie dagen zielestrijd van Luther aangehaald, vanwege het beslag van deze woorden. Ik moet U nu spreken van zijn verlossing.

Toen hij aldus moedeloos te bed lag, schoot het plotseling door zijn gedachten, dat de rechtvaardigheid Gods, geopenbaard in het Evangelie, de weg was, waarlangs God vrijelijk een zondaar rechtvaardigt door toerekening van de gerechtigheid van Christus. De Heilige Geest droeg zulk een getuigenis van de waarheid hiervan in zijn ziel, dat hij van zijn bed afsprong in een even grote vervoering van vreugde, als zijn eerdere bekommernis. Dit maakte Luther tot een predikant; hieraan danken we de Reformatie. Dit is dan de betekenis van de woorden, 'de rechtvaardigheid Gods'. — 'Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de Wet en de Profeten.

Namelijk de rechtvaardigheid Gods door het geloof van Jezus Christus, tot allen, en over allen, die geloven; want er is geen onderscheid.

Want zij hebben allen gezondigd, en derven de heerlijkheid Gods; en worden om niet gerechtvaardigd, uit Zijne genade, dooide verlossing, die in Christus Jezus is' (Rom. 3:21-24). Ik heb zojuist gezegd, dat deze woorden niet blootweg in letters van goud moesten worden geschreven, maar moesten worden gegraveerd in diamanten en saffieren, vanwege de schoonheid, glans, kostelijkheid en duurzaamheid; doch er is nog een betere plaats, waarop ze geschreven moesten zijn — de tafelen des harten, zoals de Apostel spreekt: 'Als die openbaar zijt geworden, dat gij een brief van Christus zijt, en door onze dienst bereid; die geschreven is niet met inkt, maar door de Geest des levenden Gods, niet in stenen tafelen, maar in vlesens tafelen des harten' (2 Cor. 3:3).

En ze worden daar geschreven, als de Waarheid met Goddelijke kracht in de ziel wordt thuisgebracht, en als we in staat zijn het getuigenis tot bemoediging van onszelf te lezen, dat we door het geloof, in de Zoon van God gerechtvaardigd zijn van alle zaken, waarvan we niet gerechtvaardigd konden worden door de Wet van Mozes. Maar nu komt de vraag: 'Wat heeft dit alles te maken met het geloof van Abraham?' Het heeft er dit mee te maken. Toen de Apostel onder de Goddelijke inspiratie, de verborgenheid aldus oploste, en aantoonde hoe God, zoals Hij elders spreekt, aldus de goddeloze rechtvaardigen kon, moet het een in alle opzichten nieuwe godsdienst geleken hebben, een nieuw, ongehoord leerstuk, dat er een volkomen en vrije rechtvaardigmaking was door het geloof, zonder de werken der wet. Om dan aan te tonen, dat het geen nieuwigheid was, geen ongehoord leerstuk, komt de Apostel in het volgende hoofdstuk meteen tot de zaak Abraham, die niet alleen de erkende vader was der Joden, waarvan allen in rechte lijn afstamden, maar die ook 'de vriend Gods' was, en die op een bijzondere wijze door Hem geroepen en gezegend werd. Welnu, als de Apostel kon aantonen, dat Abraham gerechtvaardigd was, niet door de werken der wet, maar door het geloof, wat kon hij dan op een triomfantelijke wijze zijn zaak bevestigen, dat de rechtvaardigheid door het geloof is en niet door de werken. Hij vraagt daarom: 'Wat zullen wij dan zeggen, dat Abraham, onze vader, verkregen heeft naar het vlees?' (Rom. 4:1). Vond hij de rechtvaardigmaking door de Wet? Neen, voorzeker niet, 'want indien Abraham uit de werken gerechtvaardigd is, zo heeft hij roem'. Als hij gerechtvaardigd had kunnen worden door zijn eigen gehoorzaamheid, dan zou hij uit de aard der zaak iets gehad hebben, om zich op te beroemen. Daarom voegt hij eraan toe: 'maar niet bij God'; dat wil zeggen, God zal nooit iemand toestaan zich bij Hem te beroemen of te verheerlijken, daarom zelfs Abraham niet. Maar ziet, hoe hij zijn zaak volledig bewijst, door een rechtstreekse verwijzing naar het Woord der Waarheid. 'Want wat zegt de Schrift?' Alsof dat bepalend moest zijn: 'En Abraham geloofde God, en het is hem gerekend tot rechtvaardigheid'. Op deze wijze brengt hij een zeker schriftuurlijk getuigenis naar voren, dat Abraham niet door de werken werd gerechtvaardigd, maar door het geloof; en derhalve, dat allen, die wandelen in de voetstappen van Abraham op dezelfde wijze gerechtvaardigd worden, als Abraham gerechtvaardigd werd.

Maar dit brengt ons tot de woorden van onze tekst, waarin de Apostel de aard van Abrahams geloof openlegt. Dit moet werkelijk even noodzakelijk verstaan worden, als het feit zelf, dat Abraham door het geloof gerechtvaardigd werd; want tenzij we het juiste karakter kenden van het geloof van Abraham, zouden we dit niet kunnen vergelijken met ons eigen geloof, of zouden we geen tevredenstellend getuigenis kunnen verkrijgen, dat we hetzelfde geloof bezaten als hij. Hij legt dit daarom open, onder twee onderscheiden gestalten, die we de ontkennende en de bevestigende kanten ervan mogen noemen. Hij toont eerst de ontkennende zijde: 'En hij heeft aan de belofenis Gods niet getwijfeld door ongelooft'. Dan toont hij de bevestigende zijde: 'Maar is gesterkt geweest in het geloof, gevende God de eer; en ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen.' Wanneer we deze woorden opnemen, zal ik trachten, als de Heere me ertoe in staat wil stellen, U vier zaken voor te houden, die in verband staan met de verklaring, die aldus van Abraham gegeven wordt:

- I. Ten eerste, de ontkennende zijde: 'En hij heeft aan de belofenis Gods niet getwijfeld door ongelooft'.
- II. Ten tweede, de bevestigende zijde: 'Maar is gesterkt geweest in het geloof'.
- III. Ten derde, de uitgestrektheid van deze bevestigende zijde, die in de vollediger beschrijving van de aard van zijn geloof gegeven wordt: 'En ten volle verzekerd zijnde, dat hetgeen beloofd was, Hij ook machtig was te doen'.
- IV. Ten vierde: 'Hoe hij daarbij God de eer gaf'.

I. Als we de overgrote meerderheid, de meesten van degenen, die belijden het volk van God te zijn, nemen, dan kennen ze meer van de ontkennende, dan van de bevestigende zijde; niet alleen van het geloof, maar ook van de Waarheid in het algemeen. Ze kennen beide zijden en moeten die beide kennen, want alle ware godsdienst heeft twee zijden, de donkere en de lichte, een kennis der zonde en een kennis der zaligheid, een bekend zijn met de ziekte en een bekend zijn met het geneesmiddel. Maar als we 't merendeel ervan nemen, buiten beschouwing latende, de meer begenadigden van het levende huisgezin, geloof ik, dat we vrijmoedig mogen zeggen, dat het grootste gedeelte van diegenen, die zijn levendgemaakt tot geestelijk leven, beter bekend zijn met de donkere zijde dan met de lichte zijde, en meer kennen van het ontkennende ongelooft,

dan van het bevestigende geloof. Dit brengt me er bijgevolg toe, een deel van mijn preek te wijden aan die zijde van het vraagstuk, opdat ik de overgrote meerderheid niet over het hoofd mocht zien, of eraan voorbijgaan, die hier wellicht aanwezig zijn van diegenen, die Goddelijk leven bezitten en wier zielen voortdurend geoefend worden door de werkingen van die monster- en hoofdzonde — het ongeloof.

1. De Apostel, ontvouwende, wat ik genoemd heb de ontkennende zijde, vertelt ons op duidelijke wijze, wat de uitwerking is van deze zonde van ongeloof, en wijst twee kwaden aan, die ermede verbonden zijn: 1. ten eerste, dat het ons doet twijfelen; en 2. ten tweede wijst hij aan, waarop de zonde van het ongeloof betrekking heeft, of liever, waarop het geen betrekking heeft, nl. de belofte Gods. Deze twee punten zal ik daarom nu opnemen in mijn beschrijving van het ongeloof.

Als de Geest Gods met kracht begint te werken op de consciëntie van een zondaar, is één van de allereerste dingen, die Hij voor hem doet, hem te overtuigen van zijn ongeloof. Zo spreekt ook onze Heere: 'En Die, gekomen zijnde, zal de wereld overtuigen van zonde, en van gerechtigheid, en van oordeel; van zonde, omdat zij in Mij niet geloven' (Joh. 16:8, 9).

Vóór dit werk der overtuiging was hij, wat ook zijn leven geweest mocht zijn, met betrekking tot de daadwerkelijke zonde, feitelijk levende in ongeloof; hij was niets anders dan een ongelovige; er bevond zich geen greintje, van wat God geloof noemt in zijn ziel. Maar hij wist het niet, want hij lag besloten onder de duisternis en de dood, omdat nóch het Goddelijk Licht zijn verstand verlicht had, nóch Goddelijk leven aan zijn ziel was medegedeeld. Ofschoon hij in het oog Gods en in de ogen van Zijn volk niets dan een ongelovige was, liet hij zich er van ganser harte op voor staan, dat hij geloof bezat; en dit geloof zou, zoals we dat in vele gevallen ervaren, tot een grote hoogte kunnen zijn opgeklommen, en evenwel in het oog Gods niets anders geweest zijn, dan ijdele aanmatiging en gedurfde vermetelheid, daar het niet voortvloeit uit de kracht Gods, nóch verbonden is met de heilige vreze en de Goddelijke eerbied voor Zijn grote Naam.

Als dan, doordat het Woord met kracht ingang vindt Goddelijk Licht en leven de ziel van een zondaar binnendringt, dan is het ongeloof één van de eerste zaken, onder de verborgen zonden van het hart, die openbaar gemaakt wordt. Ik heb gezegd 'verborgen zonden', omdat gewoonlijk de uitwendige zonden het eerst op de consciëntie worden gelegd en de inwendige later. Doch, zoals 'al deze dingen, van het Licht bestraft zijnde openbaar worden; want al wat openbaar maakt, is Licht' (Ef. 5:13); zo wordt het ongeloof vroeg of laat openbaar gemaakt door het Licht, dat in de ziel schijnt.

1. Nu is er één bijzondere trek in het ongeloof, dat op een bijzondere wijze onderscheiden schijnt te zijn van andere zonden, en waardoor het op een duidelijke wijze openbaar komt. Het is een zonde, die zich op een daadwerkelijke en nadrukkelijke wijze kant tegen de getrouwheid Gods; tegen de geloofwaardigheid Gods. Het is daarom een zonde, welke zo gekant is tegen de zodanige van Zijn deugden, die Hem juist het meest dierbaar zijn. Zijn geloofwaardigheid en getrouwheid. Dit bijzondere kenmerk onderscheidt het van andere zonden. Aldus kant zich de zinnelijkheid meer tegen Gods oneindige reinheid; opstand en murmuring meer tegen Zijn goedheid; ondankbaarheid meer tegen Zijn uitgestrekte hand in de Voorzienigheid; trots meer tegen Zijn majesteit; wereldsgezindheid tegen Zijn algenoegzaamheid en welgelukzaligheid; hebzucht en vleselijkheid meer tegen Zijn Naam en Eigenschappen als een God van zowel heiligheid als liefde.

Maar de zonde van ongeloof is rechtstreeks gekant tegen Ziji geloofwaardigheid en maakt God tot een leugenaar. We lezen: 'want Gij hebt vanwege Uwen gansen Naam Uw Woord groot gemaakt' (Ps. 138:2); dat is boven al Uw andere geopenbaarde eigenschappen. Daarom stempelt het twijfelen aan en het wantrouwen, of het loochenen van Gods Woord, het ongeloof tot zulk een grote zonde, welke in verhouding staat tot de wijze, waarop Hij Zijn Woord zo hogelijk verheerlijkt heeft.

2. Maar het ongeloof heeft nog een kenmerk, dat er een bijzondere en afschuwelijke eigenschap op stempelt. Het is een moederzonde, een zonde, die zonden voortbrengt; deze bevindt zich niet alleen in het hart, maar teelt duizenden zonden, die alle voortkomen uit haar vruchtbare schoot, zoals de legendarische zeemonsters. In de woestijn zien we, hoe van al hun zonden, gedurende al hun reizen door de grote roepende zonde van het volk van Israël ongeloof was. Het was de oorzaak van al hun gemelijkheid, murmuring, en opstand; deze lag ten grondslag, aan al hetgeen ze gedaan hadden, waarmede ze God mishagd hadden; bracht al hun afgoderij voort en al hun andere zonden, en sloot uiteindelijk allen, behalve Kaleb en Jozua buiten het beloofde land.

3. Doch het heeft ook nog een ander opmerkelijk en bijzonder kenmerk. Het is een zonde met zulk een sluw karakter, dat hoewel altijd werkende, deze vaak aan de aandacht ontsnapt, behalve aan een scherp en geoefend oog.

De consciëntie spreekt tegen sommige zonden aanstonds; deze zijn te schandelijk en grof, dan dat de consciëntie er niet meteen zijn stem tegen verheft, om nog maar geen melding te maken van het algemeen getuigenis van alle goede of zelfs zedelijke mensen, zoals deze de zonden luide veroordelen. Maar er ligt in het ongeloof iets, dat zo listig is; dit vlecht zich zo door iedere gedachte; dit komt ons bij iedere stap zo tegen; het verheft zich zo bij het gezicht van iedere moeilijkheid, dat het wellicht het meest zal werkende zijn, als dit het minst wordt waargenomen. Diep verborgen in de schuilhoeken van het hart, ontgaat dit het onoplettend oog, even glibberig als een aal, als ernaar gegrepen wordt, glijdt het uit de handen. Als het, naar het schijnt, een tijdlang dood is, komt het plotseling tot nieuw leven; als het een tijdlang verzwakt is, schijnt het alleen te rusten tot het hernieuwde kracht wint.

4. Maar ik moet niet verzuimen, dat bijzondere kenmerk van het ongeloof te vermelden, waarvan de Apostel hier spreekt; Abrahams geloof heeft niet getwijfeld, of liever, Abraham heeft niet getwijfeld door ongeloof. Dit is een bijzonder kenmerk van het ongeloof, dat het twijfelt, of ons doet twifelen, aan de belofte Gods.

Om dit punt op een klaarder wijze voor Uw aandacht te brengen, laten we dan eens nagaan, hoe het aldus werkzaam is, in een verscheidenheid van voorbeelden, en opmerken, hoe het op een bijzondere wijze gekant is tegen de beloften. Bijvoorbeeld: God heeft ons in Zijn Woord deze genadige en bemoedigende belofte geschonken: 'Indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid' (1 Joh. 1:9).

Maar zie nu, hoe het ongeloof twijfelt aan deze belofte. Zie op dat arme, in zichzelf veroordeelde, vragende kind der genade, dat zijn hoofd treurig laat hangen, die de volle en vrije vergeving van al zijn zonden wenst te kennen, de vergeving in zijn boezem wenst te ontvangen, en zo een getuigenis wenst te hebben van zijn aanneming in Christus en om Christus' wil. Welnu, hier staat de belofte, uitermate zoet en gepast voor zijn geval, en alsof deze opzettelijk voor hem geschreven is: 'indien wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, dat Hij ons de zonden vergeve'. Belijdt hij ze niet, en dat met waarachtig berouw en diepgaande droefheid des harten? Maar het ongeloof legt die belofte terzijde. Hij kan er niet in doordringen, de belofte niet ontvangen, niet omhelzen, noch de troost ervan gevoelen; want door de kracht van het ongeloof twijfelt hij eraan. Welnu, wat doet hem aldus twifelen? De grootheid van zijn zonden, de heiligheid Gods, de veroordeling en vloek van een verbroken wet, en een diepgaand gevoel van zijn eigen hopeloze staat en toestand, als een veroordeelde overtreder voor de ogen der oneindige Reinheid. Hij gevoelt, dat zijn zonden van een uitermate ergerlijk karakter zijn, van een bijzonder diepgaande en hopeloze aard. Waren ze niet begaan onder deze of die bijzondere omstandigheid; waren ze niet in zo'n hevige mate tegen licht en tegen de consciëntie begaan, tegen de overtuiging, waarschuwing, vermaning, wellicht tegen een godsdienstige belijdenis met al de inbindende beteugelingen ervan, om het alles in één woord op te sommen, was hij niet geweest, die hij geweest is — want ieder hart kent zijn eigen bitterheid, en het is een onderwerp, dat ik uit velerlei oorzaak, maar terloops behoef aan te roeren — was hij niet geweest, die hij geweest is, en had hij niet gedaan, hetgeen hij gedaan heeft, dan gelooft hij, dat de genade zijn hart zou kunnen bereiken, en dat de vergeving haar zoetigheid in zijn boezem zou kunnen doen doordringen. Maar hij twijfelt aan de belofte, omdat hij de grootheid van zijn zonden, de Majesteit Gods, de heiligheid der Wet, ziet en gevoelt, en hoe hij deze ooit in zijn eigen boezem in al haar volkomenheid en gelukzaligheid moet ontvangen, weet hij niet.

Zie vervolgens op een andere tros beloften, die ik tesamenneem, omdat ze een zekere samenhang hebben, gesproken door de mond van onze gezegende Heere: 'Bidt en U zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en U zal opengedaan worden; die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen'; 'Komt herwaarts tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal U rust geven'; 'Al wat gij de Vader zult bidden in Mijnen Naam, dat zal Hij U geven'. Hier is belofte op belofte. Geen wijnstok was er ooit rijker beladen met druivetrossen, dan het Woord van God hier beladen is met trossen beloften, zoals deze, komende van des Heeren eigen lippen: 'en die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons'! Ze komen alle uit de mond van Hem, Die niet liegen kan; ze zijn alle bekrachtigd met de Verbondseed, alle

gestaafd en verzegeld door het bloed des Lams en Jezus leeft aan de rechterhand Gods om elk dezer beloften volkomen te volvoeren en te vervullen. Toch is de kracht van het ongeloof zodanig, dat er in menig hart, waarin genade verheerlijkt is, getwijfeld wordt aan de belofte, een schuchter naast zich neerleggen; een onbekwaamheid er gebruik van te maken; een aarzelen; een terugdeinzen ervoor; en ofschoon de trossen in het gezicht hangen in al hun rijkdom en rijpheid, en het water ervan in de mond loopt; toch is het vanwege de hand, die ontbreekt, niet mogelijk, één ervan te bereiken en deze aan de mond te brengen.

Welnu, neem een andere belofte: 'Daarom gaat uit het midden van hen, en scheidt U af, zegt de Heere, en raakt niet aan, hetgeen onrein is, en Ik zal Ulieden aannemen; en Ik zal U tot een Vader zijn, en gij zult Mij tot zonen en dochteren zijn, zegt de Heere, de Almachtige' (2 Cor. 6:17-18). Hier hebben we de verbinding van een uitnodiging met een belofte. De nodiging is uit het midden der wereld uit te gaan en ons ervan af te scheiden;

de belofte is, dat God dezulken zal aannemen, en hen tot een Vader zal zijn. Maar hoe vaak wordt er aan de nodiging gevolg gegeven; en vanwege de kracht van het ongeloof wordt er evenwel aan de belofte getwijfeld. Maar gaan deze beide niet tesamen? Waarom zouden wij ze dan scheiden? Waarom eraan getwijfeld, dat God U heeft aangenomen en een Vader voor U wil zijn, als U bent uitgegaan uit de goddelozen, en U afgescheiden hebt van iedere onreine zaak, hetzij persoon, leerstuk, of praktijk? Ik twijfel er niet aan, of er zijn er hier sommigen, zo niet velen, die dagelijks twijfelen aan de belofte Gods, en wel door ongeloof. Ze kunnen niets anders zien, dan dat het Woord van God vol beloften staat; ze kunnen niets anders gevoelen, dan dat die beloften gepast zijn voor hun staat en toestand; en toch twijfelen zij door ongeloof, en zoals we lezen in Ps. 107 van 'die handel doende op grote wateren', zij dansen en waggelen als een dronken man, en al hun wijsheid wordt verslonden, niet in staat deze beloften door ongeloof aan te nemen.

Welnu, ik zou niemand willen aanmoedigen het maar te wagen op deze beloften, dan in de kracht van dat geloof, dat God schenkt, want ik ben er zeker van, als we de beloften aangrijpen met een hand, welke God Zelf niet daartoe bekrachtigt, als we deze aanvatten met een geloof, dat niet Zijn gave is, zullen we er zeker van zijn, dat we berouw zullen hebben van onze aanmatiging dit te doen, en dat we teruggedreven zullen worden van de plaats, die we hebben ingenomen. Bij één gelegenheid 'poogden de kinderen Israëls vermetel om op de hoogte des bergs te klimmen', toen de Ark des Verbonds des HEEREN, en Mozes Zijn dienstknecht, niet uit het kamp optrokken. En wat was het gevolg van hun vermetelheid? 'Toen kwamen af de Amalekieten, en de Kanaanieten, die in dat gebergte woonden, en sloegen hen, en versmeten hen, tot Horma toe' (Num. 14:45). Daarom, hoewel het pijnlijk is, ja uitermate pijnlijk voor de kinderen Gods, om zo geoeffend te worden door de kracht van het ongeloof, zo te twijfelen en ten einde raad te zijn, en niet in staat te zijn te beschikken over de beloften, die gepast zijn voor hun zaak, welke profijtelijke lessen leren ze echter uiteindelijk op die school; wat wordt het kaf en het stof van ongeloof daar gezift van de zuivere graankorrels van het geloof. Wat wordt in die smeltoven hun ijdel vertrouwen, hun vleeselijke aanmatiging, hun vals geloof verbrand als door vuur, en wat leren ze in zichzelf en voor zichzelf — want er is geen andere weg om tot een praktikale kennis ervan te komen — dat het geloof een gave Gods is, en dat dit niet ligt in de werkzaamheid onzer handen, of staat in de wijsheid van mensen.

II. Doch nu ga ik over tot de bevestigende kant van het onderwerp — de sterkte van het geloof van Abraham. 'Maar is gesterkt geweest in het geloof.'

We moeten de beide kanten van de zaak kennen; eerst de ontkennende en dan de bevestigende, want het is een kennis van beide deze zijden, ongeloof en geloof, hetgeen ons openbaar maakt kinderen Gods te zijn.

Als U niets dan ongeloof zoudt hebben, op welke wijze zoudt U dan onderscheiden zijn van de volstreekte ongelovige? Als er geen beginsel in Uw boezem zou zijn, buiten die beginselen van ongeloof, die zich in de boezem van allen bevinden, als U Gods Woord altijd van U wegdoet, door de kracht van het ongeloof, en als U in die staat zoudt moeten leven en sterven, wat is er dan in U, om Uw ziel te zaligen of om U te onderscheiden van degenen, die in hun zonden sterven? Daarom, hoewel we de ontkennende zijde opheffen, opdat we mogen doordringen in de verborgen gevoelens, en de oefeningen en verwarringen mogen beschrijven van de levendgemaakte heiligen Gods, toch moeten we hen het geloof voorhouden in zijn vruchten en uitwerkingen, en aldus een spiegel ophouden, opdat ze hierin ook de blijken mogen zien van het werk Gods in hun ziel en hierin dezelfde kenmerken mogen herkennen van het Goddelijk onderwijs. Abra-

ham was ‘sterk in het geloof’. Hij moest een voorbeeld zijn voor alle gelovigen. Hij was bij uitnemendheid ‘de vader aller gelovigen’. Het was daarom tot zijn eigen vertroosting, alswel tot vertroosting van de Kerke Gods van alle eeuwen, dat hij sterk zou zijn in het geloof. Maar laten we niet één ogenblik denken, dat Abraham zichzelf het geloof schonk, dat hij bezat; laten we niet geloven, dat Abrahams geloof sterk als het was, door enige werkzaamheid van zichzelf, versterkt werd. Laten we de genade Gods niet op een zodanige wijze verachten, dat we iets van deze kracht van het geloof, waarvan God zo hoog opgeeft, aan Abraham toeschrijven. Zo hij al sterk was in het geloof, dan gaf God hem ieder greintje van het geloof, waarin hij zo sterk was. Als we enig ander leerstuk aanhangen, betekent dit, God van Zijn eer te beroven, door eer aan mensen te geven. De Apostel heeft ons nadrukkelijk gezegd, dat één reden, waarom Abraham niet gerechtvaardigd werd door de werken, was, opdat hij niet zou roemen voor God. Maar als Abraham zich het geloof zelf verworven en versterkt had, dan zou dit een werk van zichzelf zijn, waarin hij zou kunnen roemen. Als hij de werker was van zijn eigen geloof, dan zou hij eveneens de werker zijn van de werkzaamheden, uit dat geloof verricht; en zodoende zouden we meteen komen tot de rechtvaardiging door de werken. Maar, zoals ik nu zal aantonen, gaf Abraham bij meer dan één gelegenheid blijk van de zwakheid van zijn geloof en God heeft dit doen optekenen om aan te tonen, dat het geloof van Abraham niet zijn eigen gave was, of in zijn eigen kracht stond. Het moge moeilijk toeschijnen een klaarblijkelijke tegenstelling te rijmen — dat ongelooft een zonde is, en een hele grote zonde, en dat we onszelf toch geen geloof kunnen schenken. Men moge derhalve tegenwerpen: ‘Waarom worden we dan beschuldigd? Waarom worden we dan gestraft vanwege het ongelooft, als we onszelf niet het geloof kunnen schenken?’ Maar hetzelfde bezwaar kan tegen onze andere zonden worden ingebracht en op soortgelijke gronden zouden we kunnen redeneren: ‘Waarom gaat de mens uiteindelijk verloren? Waarom worden ze gestraft vanwege hun zonden, als ze wel moeten zondigen?’ Maar al deze bezwaren vloeien voort uit een onbekendheid met de natuur en met de diepte van de val. Omdat wij al de gerechtigheid van onszelf verloren hebben, moet God dan al Zijn rechtvaardigheid en heiligheid opofferen? Maar ik kan dit punt niet verder uitbreiden. Laten we liever beschouwen, waarin de bijzondere sterkte van Abrahams geloof bestond. Dit had niet alleen te worstelen met een klaarblijkelijk onoverkomelijke moeilijkheid, doch ook met een, naar de mens gesproken, praktische onmogelijkheid. Ik behoef U niet te vertellen, dit is U volkomen bekend, de bijzondere moeilijkheid, waaraan het geloof van Abraham het hoofd moest bieden, als gevolg van zijn vergevorderde ouderdom en de soortgelijke situatie met Sara. God schonk hem drie bijzondere beloften, en elk van deze beloften hield daarmede verband, dat hij een kind zou ontvangen.

Eén belofte was, dat het land Kanaan aan zijn zaad zou toebehoren tot een eeuwige bezitting.

De tweede belofte was, dat in zijn zaad al de volkeren der aarde zullen gezegend worden. De derde was, dat God hem en zijn zaad na hem tot een Verbondsgod zijn zou.

Welnu, al deze beloften hingen ervan af, dat hij een kind zou hebben; en daar God beloofd had, dat Sara, zijn vrouw ‘een moeder der volkeren zijn zou, en koningen der volken uit haar zouden worden’, was het noodzakelijk dat de beloofde zoon uit hem, evenals uit haar zou voortkomen. Maar, zoals U wel zult weten, stonden de vervulling der belofte, twee moeilijkheden in de weg, die verband hielden met hemzelf en met zijn vrouw, en dat deze niet alleen naar de natuur onoverkomelijk waren, maar dat deze, om zo te spreken met de dag groter werden. De kracht nu van zijn geloof werd aangetoond in het worstelen met die natuurlijke moeilijkheden, en in het geloven, dat God, Die de beloften geschonken had, deze op Zijn eigen tijd en wijze zou overwinnen, en de beloften volkomenlijk zou vervullen, hetgeen Hij had beloofd.

Doch God achtte het gepast, dat geloof vijftientig jaar te beproeven. De verwachting zou naar de natuur, al donkerder en donkerder worden, en de belofte geraakte verder van haar vervulling, naarmate de jaren verstreken.

Abrahams geloof hield evenwel stand, al die afmattende jaren door, terwijl het ook de gemelijkheid en het ongelooft van Sara te dragen had, daarbij zowel hemzelf, als haar ondersteunende, en dapper weerstand biedend aan iedere moeilijkheid. Door dit lijdzame weerstandsvermogen, werd openbaar gemaakt, dat hij sterk was in het geloof, en dat hij er volkomen van overtuigd was, dat hetgeen God beloofd had, Hij in staat was te volvoeren.

III. Maar dit voert ons tot ons volgende punt — de bijzondere aard en eigenschap van Abrahams geloof. Hij was volkomen overtuigd van de kracht Gods om Zijn eigen belofte te vervullen. We moeten niet

veronderstellen, dat hij geheel en al vrij was van ongelovige twijfels en vrees. Zijn geloof was evenals het onze onderhevig aan veranderingen, en hierdoor onderscheidde het zich van het geloof, dat staat in de wijsheid en in de kracht van de mens; daar het geheim van haar sterkte hierin bestond, dat het stond in de kracht Gods. Als daarom die kracht tijdelijk werd ingetrokken, dan werd zijn geloof evenredig verzwakt. We hebben verscheidene opmerkelijke voorbeelden van de zwakheid van zijn geloof in sommige beproevende gelegenheden. Toen hij, bijvoorbeeld tot de Heere sprak: 'Heere, HEERE! wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga? En de bezorger van mijn huis is deze Damaskener Eliëzer'. Was zijn geloof toen niet zwak? Had God niet tot hem gezegd: 'En Ik zal U tot een groot volk maken' (Gen. 12:2). En vervolgens: 'En Ik zal Uw zaad stellen, als het stof der aarde, zodat, indien iemand het stof der aarde zal kunnen tellen, zal ook Uw zaad geteld worden' (Gen. 13:16). Evenwel, hier jammert hij over zijn kinderloze staat, en vreest, dat zijn dienstknecht zijn erfgenaam zijn zal. We zien de zwakheid van zijn geloof meer in 't bijzonder openbaar gemaakt in twee voorbeelden: éénmaal in Egypte en vervolgens te Gerar. Want op beide plaatsen loochende hij, dat Sara zijn vrouw was, en noemde hij haar zijn zuster.

We zien deze zwakheid eveneens in een opmerkelijker graad in zijn luisteren naar de vleselijke raadgeving van Sara om Hagar tot vrouw te nemen. Het is waar, dat God hem op die tijd niet speciaal een zoon uit Sara had beloofd, maar hij moest beter hebben geweten, dan zijn eigen vrouw te verlaten om een andere aan zijn boezem te nemen. Zodoende was Abraham met al zijn geloof niet vrij van de werkingen van ongelooft; ja wat meer is, deze blijken uit de voorbeelden, die ik naar voren heb gebracht, soms tot grote hoogte te zijn gerezen in hem. En evenwel, met al de zwakheid van zijn geloof, dat ongetwijfeld staat opgetekend tot ons onderricht, en opdat geen mens, zelfs Abraham niet, in het vlees zou roemen, dit was de eigenschap van zijn geloof, dat hij er volkomen van overtuigd was, dat hetgeen God beloofd had, Hij in staat was te vervullen.

In de sterkte van dat geloof, zag hij daarom over alle moeilijkheden van het schepsel heen. Gewogen in de weegschaal der natuur, leken deze onoverwinnelijk. Maar hij zag over alle moeilijkheden heen en liet zijn geloof eenvoudigweg afhangen van het — God heeft het beloofd.

Doch laat me dit nu meer in 't bijzonder toepassen op ons eigen geloof, waarvan dat van Abraham wordt aangevoerd, als het typerende voorbeeld. Ik heb U tevoren aangetoond, dat het geloof werkzaam is met de beloften Gods in het Woord, zoals Abrahams geloof werkzaam was met de beloften, die hem gedaan werden uit Gods eigen mond. Welnu, de beloften, waarmede ons geloof moet werkzaam zijn, hebben merendeels een tweeledig karakter. 1. Er zijn algemene beloften in het Woord, gesproken tot karakters; en 2. er zijn bijzondere beloften door de mond Gods uit het Woord gesproken tot personen. Met deze beide soorten van beloften moet het geloof dan werkzaam zijn, want we hebben reeds aangeduid, dat ons geloof, als het echt is, van hetzelfde karakter moet zijn als het geloof van Abraham; want in deze zin is hij 'de vader van allen die geloven', en door in de voetstappen van zijn geloof te wandelen, delen wij in zijn zegen, zoals de Apostel zegt: 'Zo verstaat gij dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn'. En merk de gevolgtrekking op, die hij hieruit maakt: 'Zo dan, die uit het geloof zijn, worden gezegend met de gelovige Abraham; opdat de zegening van Abraham tot de heidenen komen zou in Christus Jezus, en opdat wij de belofte des Geestes verkrijgen zouden door het geloof' (Gal. 3:7-9-14).

Ik kan dit niet verder uitbreiden, maar als U Rom. 4 en Gal. 3 tesamen aandachtig leest en vergelijkt, dan zult U het gehele onderwerp duidelijk en schoon vinden opengelegd, door de pen des Heiligen Geestes in de hand van Paulus. Onthoudt dan dit, dat het eenvoudige karakter van het geloof is, dat het daarin bestaat, volkomen ervan overtuigd te zijn, dat wat God beloofd heeft, Hij in staat is te vervullen.

Welnu, wat betreft de toepassing hiervan. Ik heb in het eerste deel van mijn verhandeling enkele beloften naar voren gebracht, die gesproken zijn tot karakters, zoals de belofte der vergeving tot degenen, die hun zonden belijden; dat God diegenen genadiglijk wil ontvangen en tot een Vader zijn wil voor degenen, die zich van de wereld afscheiden, en zich afscheiden van alle boosheid; dat degenen, die zoeken, zullen vinden; degenen, die vragen, ontvangen zullen; en dat hen, die kloppen zal worden opengedaan, dat Christus niemand zal uitwerpen, die tot Hem zal komen; en dat al hetgeen we in Christus' Naam vragen, Hij ons zal doen. Welnu, deze beloften worden gesproken tot karakters, tot diegenen, in wie de gezegende Geest begonnen is, en in wie Hij een genade-werk voortzet, die Hij bekwaam gemaakt heeft tot het ontvangen van deze beloften, niet slechts door ze voor het eerst in het Woord der Waarheid te schenken, maar ook door het hart toe te bereiden, deze te ontvangen, om ze te zijner tijd in de gelovige ziel toe te passen, te grondvesten

en te bevestigen. Het eerste, dat we dan ook moeten doen in de werkzaamheid van ons geloof, is er ten volle van verzekerd te zijn, dat hetgeen God beloofd heeft, Hij ook machtig is te doen. Hij heeft beloofd degenen te vergeven, die hun zonden belijden; Hij heeft beloofd diegenen genadiglijk aan te nemen, die uit de wereld komen en die zichzelf eenvoudig op Zijn genade werpen. Hij heeft degenen, die vragen, bidden, en kloppen beloofd, dat Hij hen zal horen, en aannemen en zegenen. Welnu, tenzij we vastelijk geloven, dat God machtig is, eikéén van deze beloften te voldoen, en wel aan ons, kunnen we geen enkele stap voorwaarts doen. Hier is het, dat de kinderen Gods voor het eerst hun zwakheid beginnen te leren kennen. Ze zien, dat het Woord vol is van beloften, en deze zijn alle uitermate gepast voor hun staat en toestand. Maar als ze trachten die beloften aan te grijpen, deze zich toe te eigenen, en deze tot hun eigendom te maken, dan ervaren ze, dat iedere moeilijkheid op de weg tegen hen staat opgesteld.

Als ze er nu alleen maar op konden zien en ze bewonderen, zoals ze deze in het Woord aantreffen, en als ze deze niet zouden willen grijpen, en als ze de vervulling ervan niet in hun eigen boezem zouden willen ervaren, dan zouden al deze moeilijkheden meteen verdwijnen.

Maar de kinderen Gods kunnen nooit voldaan zijn, zonder dat het is toegepast, want een oog op de belofte, zonder de persoonlijke, bevindelijke vervulling ervan, zou betekenen, dat het Koninkrijk Gods alleen maar in woorden bij hen was. Maar ze weten uit het getuigenis Gods en uit het oordeel van hun eigen consciëntie, dat het ‘Koninkrijk Gods niet gelegen is in woorden, maar in kracht’; dat het niet in eten en drinken, of in welke natuurlijke en vleselijke zaak dan ook is, maar in gerechtigheid en vrede en blijdschap in de Heilige Geest. Ofschoon ze daarom op een volmaakte wijze weten, dat hetgeen God beloofd heeft, Hij ook machtig is te doen, voldoet de wetenschap hiervan als een bloot feit hen niet; nóch zal iets anders hen trouwens voldoening geven, totdat ze tot de persoonlijke, duidelijke, en gelukkige genieting geraken van die belofte, zoals deze vervuld werd in hun eigen bevinding. Toch openbaren ze hierin nog, dat ze deelhebbers zijn aan het ware geloof, van hetzelfde geloof als Abraham, dat ze ten volle verzekerd zijn, dat hetgeen God beloofd heeft, Hij ook machtig is te doen; en in de kracht van dit geloof, zien ze op tot Hem, wachten ze op Hem, en verwachten ze van Hem te zijner tijd de vervulling ervan.

Maar ik zal nu de andere groep beloften ter hand nemen, waarover ik tevoren gesproken heb. God spreekt soms op een zeer genadige wijze, een bijzondere en persoonlijke belofte tot het hart van Zijn volk. In een tijd van moeite, beproeving, en grondige noodzaak, heeft Hij een woord voor hen, dat precies gepast is voor hun zaak, dat Hij in hun consciëntie spreekt, en hun kracht geeft te geloven, dat dit zekerlijk zal worden vervuld. Doch niet zodra, heeft Hij dit gedaan, of Hij beproeft hen, ‘want de Heere beproeft de rechtvaardige’; en het is de ‘beproeving Uws geloofs, die veel kostelijker is dan van het goud, hetwelk vergaat’. Hij beproefde het geloof van Abraham, en Hij zal het onze beproeven. Doch de beproeving des geloofs staat in verhouding tot de kracht ervan. Daar het geloof van Abraham het sterkste was, dat in de geschiedenis vermeld wordt, was ook zijn beproeving de sterkste, die de geschiedenis vermeldt. Zoals de Apostel spreekt: ‘Door het geloof heeft Abraham, als hij verzocht werd, Izak geofferd, en hij, die de beloften ontvangen had, heeft zijn eniggeborene geofferd’ (Hebr. 11:17). Op deze wijze zal iedere belofte, die tot het hart gesproken wordt, altijd beproefd worden; en het zal beproefd worden door moeilijkheden, die voortvloeien uit dezelfde omstandigheden, waarvoor de belofte gepast is. Alles zal regelrecht tegen de vervulling der belofte ingaan; en toch is de natuur en het karakter van het levende geloof zodanig, dat het op de belofte zal steunen, en dat het zal uitzien naar de vervulling ervan. En waarom? Omdat het ten volle verzekerd is, dat hetgeen God beloofd heeft, Hij ook machtig is te doen. Wellicht kunnen we niet zien, hoe of wanneer God dit zal doen; maar het geloof rust eenvoudigweg op dit ene vaste punt, God is machtig, en zoals Hij machtig is, ligt ook Zijn geloofwaardigheid hierin opgesloten. Als Hij hierin tekortschiet, kan Hij ook in het andere tekortschieten; als Hij een belofte geschonken heeft, en deze niet vervult, staan Zijn getrouwheid en Zijn geloofwaardigheid op het spel; dat Hij niet de God is, Die Hij zegt, dat Hij is — een God, Die niet liegen kan. Als Hij de ene belofte kan breken, kan Hij ook een andere breken; en aldus kan Hij alles breken. Zodat, wat voor moeilijkheden er ook op de weg mogen zijn, het geloof op dit ene punt blijft steunen; Hij is machtig; Hij is machtig. Nu moge het op het eerste gezicht toeschijnen, dat dit geen erg groot geloof is; doch het is geloof.

Abraham had weinig blijdschap gedurende die vijftwintig jaren, tijdens welke de vervulling der belofte werd vertraagd; maar zijn geloof steunde altijd op één punt; God is machtig. Het ongeloof mocht zeggen: 'Abraham U wordt ouder'. Doch hij zou antwoorden: 'God is machtig'. 'Sara wordt ook ouder'. 'God is machtig.'

'Er is nu niet meer de minste verwachting voor een kind.' 'Meer dan twintig jaar zijn voorbijgegaan, en het is er steeds verder vandaan, dat U vader wordt.' Maar hetzelfde antwoord is nog steeds: 'God is machtig'. Aldus, met één enkel woord van hart en mond: 'God is machtig', bood Abraham het hoofd aan iedere moeilijkheid. Welnu, ons geloof zal, als het waarachtig geloof is, op het zijne gelijken; want er is maar 'één geloof'; en we moeten wandelen in de voetstappen van het geloof van onze vader Abraham. We lezen van hem: 'Welke tegen hoop op hoop geloofd heeft, dat hij zou worden een vader van vele volken, volgens hetgeen gezegd was; also zal Uw zaad wezen' (Rom. 4:18). Hij geloofde tegen hoop op hoop; en dit was de kracht van zowel zijn geloof als zijn hoop, dat hij ten volle verzekerd was, dat hetgeen God beloofd had, Hij ook machtig was te doen. Het is deze bekwaamheid uit God, iedere moeilijkheid te overwinnen, iedere belemmering weg te nemen, iedere twijfel en vrees te stillen, en in haar donkerste ogenblik aan de ziel te verschijnen, dat het ware kenmerk op het geloof stempelt. Des te groter, daarom, de beproevingen zijn, die dat geloof omringen, des te onoverkomelijker de moeilijkheden zijn, die op de weg schijnen te liggen, des te meer treedt het geloof op de voorgrond, als zijnde de gave en het werk Gods, als dit geplaatst voor iedere moeilijkheid eenvoudigweg kan zeggen: 'Wel, God is machtig te doen, hetgeen Hij beloofd heeft'. Hij heeft beloofd, dat Hij me nooit zal verlaten, noch begeven; dan geloof ik ook, dat Hij me nooit verlaten noch begeven zal. Hij heeft beloofd, dat Hij me zal doorhelpen; dan geloof ik ook, dat Hij me zal doorhelpen.

Hij heeft beloofd, dat alle instrument, dat tegen me bereid wordt, niet zal gelukken; derhalve geloof ik, dat alle instrument, dat tegen me bereid wordt, niet zal gelukken. Hij heeft beloofd, dat mijn sterkte zal zijn, gelijk mijn dagen, dus geloof ik, dat mijn sterkte zal zijn gelijk mijn dagen. Hij heeft beloofd, dat als mijn vlees en mijn hart bezwijken zal, Hij de Rotssteen mijns harten, en mijn Deel in eeuwigheid zijn zal; dus geloof ik, dat hetgeen Hij gezegd heeft, zal worden vervuld; dat als mijn vlees en mijn hart bezwijken, God de Rotssteen mijns harten en mijn Deel in eeuwigheid zal zijn. Als het geloof aldus eens houvast heeft gekregen aan een belofte van God, en ten volle verzekerd is, dat die belofte niet slechts in het Boek Gods vermeld staat, doch door de kracht Gods tot de ziel gesproken is, dan omhelst het geloof die belofte en houdt het deze vast, om de eenvoudige reden, dat God machtig is te doen, hetgeen Hij beloofd heeft.

Wat is dit alles toch eenvoudig, en evenwel ook waarachtig en schriftuurlijk. Maar dit is juist de schoonheid van de ware godsdienst, evenals van het ware geloof, dat het zo eenvoudig is, als het bevindelijk wordt gekend, en derhalve zo vrij van alle valsheid, bedriegelijkheid, sluwheid, en geveinsdheid. Maar wat geeft dit een bemoediging Zijn beloften bij God te bepleiten in het gebed. 'Gij Heere hebt het gesproken.' Wat een overredende pleitgrond is dit. U moogt beladen zijn met schuld; de zonde moge als een zware last op Uw consciëntie liggen. Is het U gegeven Uw zonden te belijden, deze te verlaten, ze te betreuren; en smeekt U tot God aan Uw consciëntie de vergeving en kwijtschelding hiervan te openbaren? Dan is er voor U een belofte, die ik tevoren heb aangehaald, en waarover ik heb uitgeweid, en God is machtig deze te vervullen tot blijdschap Uwer ziel. Bepleit deze dan ook bij Hem om de eenvoudige reden, dat Hij machtig is deze te doen. Of U moogt op een droevige wijze beproefd worden door verzoeken, en U moogt deze als zo sterk en krachtig ervaren, dat U dagelijks vreest, dat Uw voet verstrikt moge raken in de één of andere strik, en dat U ten prooi moge vallen aan de Satan. Maar God heeft verklaard, dat alle dingen moeten medewerken ten goede voor hen, die Hem liefhebben; dat U geen verzoeking bevangen zal, dan menselijke en dat Hij 'getrouw is, Die U niet zal laten verzocht worden, boven hetgeen gij vermoogt; maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven, opdat gij ze kunt verdragen' (1 Cor. 10:13). Houdt dus vast, God heeft verlossing beloofd, en Hij is machtig dit te doen. Of Uw afkeringen mogen met een groot gewicht en met schuld op Uw consciëntie liggen; U moge ze meer gevoelen, dan U ooit zelfs de zonden Uwer jeugd gevoelde, want we voelen de smart der afkering heviger dan zelfs nog de walgelijke en openlijke zonden, die we begaan hebben in de dagen, dat we niet wedergeboren waren; ja wat meer is deze blijken bij tijden zo groot, dat ze nauwelijks te helen zijn. Maar God heeft gezegd: 'Ik zal hunlieder afkering genezen; Ik zal hen vrijwilliglijk liefhebben'. Hij heeft deze belofte geschonken en Hij is machtig deze te vervullen. Welnu, het geloof moet vasthouden, moet geloven, dat Hij machtig is, en moet wachten op Hem voor de vervulling

ervan. Of U moge moeilijkheden hebben in de Voorzienigheid, Uw pad moge erg donker zijn, wat betreft Uw huidige verwachtingen.

U ziet naar alle kanten uit en kunt niet vaststellen, vanwaar de verlossing komen kan, of welke vrienden kunnen worden verwekt U te helpen. Er mogen maar een paar openingen zijn in de donkere en zich samentrekkende wolken der Voorzienigheid, zoals in verleden tijden.

De gehele verwachting moge buitengewoon somber toeschijnen, en U weet nauwelijks, waarop de situatie zal uitlopen, en of de ondergang en verwoesting niet over U moge losbreken. Maar God heeft gezegd: 'Ik zal U niet verlaten, nóch begeben'. 'Doe Uw mond wijd open, en Ik zal hem vervullen.' 'Roep Mij aan in de dag der benauwdheid en Ik zal er U uithelpen en gij zult Mij eren.'

'Het zilver en het goud zijn Mijne en het vee op duizend bergen.' Hebt U zelf in verleden tijden niet ervaren, dat God op kritieke momenten van moeite, vrienden verwekt heeft, en U onverwachte hulp geschonken heeft? Hij zal het wederom doen. Het werk van het geloof is staande te houden en vast te houden, te geloven, dat Hij machtig is; en als wij maar kunnen komen met een enkele belofte in onze hand en pleitende blijven bij de Heere, 'Heere, Gij hebt dit gesproken; Heere, Gij hebt dat beloofd; Gij zijt machtig; als ik op mezelf zie; als ik op mijn zonden zie; dan valt de schuld op mijn consciëntie; als ik de moeilijkheden in ogeschouw neem, die mijn pad omringen, dan ben ik verbijsterd en vol verwarring; maar Gij zijt machtig. Als ik in de donkerte verkeer, kunt Gij licht schenken; als ik dodig ben, kunt Gij me leven schenken; als alle dingen me tegen zijn, dan kunt Gij alle dingen doen medewerken ten goede. Gij zijt machtig'. Als we aldus kunnen pleiten, dan zal Hij gewisselijk verschijnen. O wat wordt er soms in de geest afgeworsteld, als er door ongeloof wordt getwijfeld. 'Hoe kan dit zijn?' 'Het lijkt onmogelijk. De moeilijkheden zijn zo groot, de beproevingen zo zwaar, de verzoeken zo krachtig, mijn vrees en vijanden zo drukkend, hoe kom ik er ooit op een rechtschapen wijze door? Hoe zal ik ooit God kunnen loven en prijzen voor deze beproeving? Hoe kan ooit mijn mond vervuld worden met gezang en mijn woorden met blijdschap? Hoe kan ik ooit Zijn heilige Naam danken, loven en prijzen voor deze beproeving, vanwege die verzoeking, vanwege die pijnlijke wederwaardigheid, vanwege die zware bezoeking, vanwege dat zware verlies en boven alles vanwege die bijzondere omstandigheid, die me zo heel diep krenkte?'

Hij is machtig. Aldus is het geloof eenvoudigweg werkzaam met deze Goddelijke Almacht, dat, hetgeen Hij beloofd heeft, Hij machtig is te doen.

Doch merk nu op, hoe het geloof veilig bewaard wordt voor aanmatiging en voor het in slaap vallen onder een gevoel van Gods almacht. Als we ons eenvoudigweg achterover moesten laten vallen in onze gemakkelijke stoel en zeggen: 'Ach het is alles goed, het is alles goed; God is machtig het te doen; Ik behoef me niet druk te maken; God zal het alles doen; dat zou geen geloof zijn. Kwam er zulke taal ooit uit de mond van Abraham? Hoor Abraham bij God pleiten om Sodom te behouden. Kwam er zulk een aanmatigende taal uit de mond van Abraham? Let op zijn eerbied voor God. Zie hoe vuriglijk hij bij Hem pleitte, en zich evenwel als stof en as voor Hem nederboog. Met dit geloof, dat gelooft in de kracht Gods en erop steunt, is er daarom behoefte aan die genadige tederheid, die eerbied en die Goddelijke vreze, dat gevoel van de Majesteit Gods, dat alle lichtvaardig handelen of spreken met Hem voorkomt, dat juist de zenuwen van de aanmatiging en de vermetelheid doorsnijdt, en dat de ziel zich in diepe zelfvernederingsaan Zijn voeten doet nederwerpen. Dit is een weg, waarlangs het geloof op zijn juiste plaats wordt gehouden.

Maar er is ook nog een andere. Bezoekingen en kastijdingen worden er op een genadige wijze gezonden om de ziel ervan te weerhouden in een vleselijk vertrouwen te rusten, en in dode verzekerdheid, en in ijdele aanmatiging, dat, omdat God gezegd heeft, dat Hij Zijn beloften zal vervullen, we in slaap kunnen vallen in ons hoekje van het rijtuig, en er zeker van zijn, dat de trein aan het einde van de reis zal aanlanden; dat we er niet behoeven uit te gaan om het vuur te stoken of om de machine te bedienen.

Wel, het geloof is niet die gemakzuchtige eerste klas passagier in iemands boezem, die veilig zit te slapen in het hoekje van een goed van kussens voorzien rijtuig. Het geloof is zó ontvankelijk voor moeilijkheden, gevaren, beproevingen; het is schuchter, door het raam naar buiten kijkende wat er gebeuren moge; en is voortdurend in oefening wat betreft de uitkomst, terwijl het op God steunt, Die alleen machtig is, ziel en lichaam beide te bewaren voor een botsing of voor een ramp. God zorgt ervoor Zijn volk goed te oefenen, opdat hun geloof niet zou wankelen, nóch in slaap vallen, en opdat, om zo te zeggen, het leven ervan niet wordt verslapan, één en al roes, zoals de dronkaard. Deze beproevingen, bezoeken, oefeningen,

tegenslagen in de Voorzienigheid, kwellingen der consciëntie, twijfels en vrezen, ongelovige inblazingen, en het pad der beproeving, dat Gods volk algemeen moet gaan, dienen middellijk om de genade Gods in hun zielen levendig te houden.

Dus terwijl God door de verborgen invloeiing van Zijn Geest en genade door de kracht van Zijn Waarheid ons aan de ene kant bewaart voor een wegzakken in de moedeloosheid en wanhoop, of voor het algeheel toegeven aan het ongeloof, zo bewaart Hij ons door oefeningen, beproevingen en bezoeken ervoor, dat wij in de stoel geraken van de luiaard, of dat we afwijken op een zijweg van gemakzucht.

We worden derhalve op een genadige wijze ervoor bewaard, door de storm des levens te worden gedreven op de rotsen van drukkende zorgen en wereldse zorgvuldigheden, waarop zovelen naar lichaam en ziel schipbreuk lijden, voor opgezogen te worden en verzwolgen in de maalstroom der wanhoop, en voor in het duister aan lager wal te geraken, doordat de zeelieden gaan slapen en er aan dek geen wacht gehouden wordt op koers, schip, land, zee of op roer.

Aldus wordt het zieleschip door de almachtige kracht Gods gehouden op die koers, waarop de levenszee veilig wordt overgestoken en de haven der ruste, door iedere storm en windstilte heen, tenslotte wordt bereikt in de boezem van een heerlijke en eindeloze eeuwigheid.

IV. Maar Abraham, zo lezen we in onze tekst, gaf God de eer, hetgeen ons tot ons laatste punt brengt; want dit is hetgeen het geloof — het ware geloof, altijd doet. Het geeft God alle eer. Welnu, als er iets in ons zou zijn, waarop we zouden kunnen zien, waarop we zouden kunnen steunen, en waarvan we zeker waren, dat het een vriend voor ons zou zijn, als we er behoefte aan zouden hebben, of een buurman, tot wie we onze toevlucht zouden kunnen nemen, om er al hetgeen voor onze behoeften vereist was, te lenen, en die ons een helpende hand zou kunnen toesteken, als we dit nodig zouden hebben, dan zouden we uit de aard der zaak ons van God afkeren om die hulp van het schepsel te zoeken.

Het is vreemd het te zeggen, maar niet minder waar dan vreemd, dat God de Laatste is, van Wie we hulpe zoeken. Van iedereen en van al het andere zullen we het verwachten, want we komen nooit waarlijk tot Hem, het zij tot onze schaamte gezegd, tenzij we absoluut gedwongen zijn, door pure en harde noodzaak. Als men dan de toevlucht heeft genomen tot het schepsel, en dit bewijst een gebroken rietstaf te zijn; als de natuurlijke hoop de geest geeft, en als het natuurlijke geloof onmachtig is zich staande te houden; als vermetelheid, aanmatiging, en ijdel vertrouwen stilletjes uit het kamp sluipen en uit het gezicht raken; als de kinderen Efraïms zich afkeren ten dage des strijds, dan begint het arme, verachte kleine geloof zijn vernederde kop op te steken, het verheft zich temidden van de storm, die de gehele lafhartige bemanning vervuld heeft met schrik en verwarring en dat vanuit het wrakhout van alle schepsels hoop, om zich heen ziet. En wat doet het geloof, dat aldus aan zichzelf wordt overgelaten, als er zelfs niet een man is overgebleven, om een tros aan te halen? Het geloof doet, wat Jona deed, toen hij in de buik van de walvis was: 'En ik zeide: Ik ben uitgestoten van voor Uw ogen; nochtans zal ik de tempel Uwer heiligheid weder aanschouwen' (Jona 2:4). Noch zal het tevergeefs uitzien. Het zal ermee gaan, als met hem; 'Als mijn ziel in mij overstelpt was, dacht ik aan de HEERE; en mijn gebed kwam tot U, in de tempel Uwer heiligheid' (Jona 2:7). En wat zal de uitkomst van dit gebed zijn en het antwoord erop? Gode de eer te geven. Was het zo niet met Jona? Maar ik zal U offeren met de stem der dankzegging; wat ik beloofd heb, zal ik betalen. Het heil is des HEEREN (Jona 2:9). Het is, wanneer we weten, dat 'het heil des HEEREN is', dat we Hem alle eer geven. Maar Jona moest leren, dat het heil des HEEREN was in de buik van de walvis, en zelfs op een nog slechtere plaats — 'de buik des graf's'. Maar hoe geeft het geloof Gode de eer? Het geeft Hem voornamelijk de eer vanwege twee zaken: ten eerste, dat Hij in Zijn Woord beloften gegeven heeft, die zo gepast zijn voor onze staat en toestand, beloften, gepast voor onze nood; en ten tweede, dat Hij deze op zo'n ruime en gezegende wijze zou vervullen. Abraham gaf Gode de eer, door in de beloften, hem gegeven, met betrekking tot een zoon, te geloven, vóórdat deze waren vervuld. Onze Heere zei tot Thomas: 'Omdat gij Mij gezien hebt, Thomas, zo hebt gij geloofd; zalig zijn zij, die niet zullen gezien hebben, en nochtans zullen geloofd hebben' (Joh. 20:29).

Zodanig was het geloof van Abraham. Hij geloofde de belofte zonder deze vervuld te zien. Maar het is voornamelijk wanneer de belofte en de vervulling ervan tesamenkomen, dat we Gode de eer kunnen geven. Laten we dit toepassen op enkele van de gevallen, die ik reeds heb genoemd. Neem bijvoorbeeld het geval van een arme zondaar, die overtuigd is van de zonde, met een zware schuldenlast op zijn rug, niet in staat te

zien, hoe hij vergeving kan verkrijgen, op een wijze, die verenigbaar is met de eisen der wet en met de rechtvaardigheid Gods.

Welnu, wat een verademing is het voor hem, dat hij in staat is zijn zonden te belijden, en te ervaren, als hij deze belijdt, dat de genade in zijn ziel vloeit, dat er enig licht doorbreekt van Gods Aanschijn, een zeker woord ter heling, een zeker troostvol getuigenis, een zeker vertederend besef van de goedheid Gods in Christus Jezus, enig gezicht op het verzoenende bloed en de rechtvaardigende gerechtigheid, enige overtuiging van een aandeel in de verlossende liefde, dat hij kan aangrijpen, waarvan hij de zoetheit kan gevoelen, en dat hij zich in een zekere mate kan toeëigenen.

Dit moge niet tot de volkomen verlossing leiden. Velen van Gods lieve kinderen kunnen niet veel verder komen, dan tot tedere blijken van Zijn genade, voorbijgaande aanrakingen door Zijn genade-hand, en vertederingen des harten onder een gevoel van onverdiende goedheid en liefde; evenwel voelen ze zich op een gevoelige wijze verkwikt door hetgeen hun geloof aldus aangrijpt en aanvoert, en geven God de eer. Aan de andere kant, als ze soms het gepredikte Woord horen, en er een zegen onder ontvangen, of er wordt een zekere dierbare belofte op hun ziel thuisgebracht met Goddelijke kracht, of ze worden gezegend in het verborgen gebed, en licht en leven breekt door in hun gemoed, dan zien ze zulk een heerlijkheid in hetgeen, dat aldus aan hen wordt medegedeeld; dat ze God verheerlijken, vanwege hetgeen ze zien en gevoelen.

Maar meer in 't bijzonder, als de weg ter zaligheid voor hen wordt ontsloten; als Christus aan hun ziel wordt geopenbaard door de kracht Gods; als ze dat wonderlijke plan zien ontvouwen, hoe God rechtvaardig zijn kan, en toch de Rechtvaardiger van hem, die in Jezus gelooft, dan als ze in de grootheid van de verborgenheid van de Persoon van Christus de zalige oplossing mogen aanschouwen van het vraagstuk, dat hun geest zo heeft beziggehouden, dan geven ze op een vrijwillige en vol- komene wijze alle eer aan God. 'Heere', roepen ze, 'wie en wat ben ik, dat Gij medelijden en erbarmen met mij zoudt hebben, dat Gij mijn hart door Uw genade zoudt hebben aangeroerd, dat Gij Uw vreze in mijn hart zoudt hebben ingeplant, dat Gij me ertoe gebracht hebt te bidden en Uw Aangezicht te zoeken, en dat Gij, gehoord hebt naar mijn zwak geroep, dat Gij mij hebt doen hopen op Uw genade, en dat Gij mijn ziel hebt willen zegenen, met een openbaring van Uw geliefde Zoon?'

O wie en wat ben ik, om aldus begenadigd te worden, als duizenden aan hun zonden worden overgelaten tot het verderf? O. hoe heerlijk zijt Gij! Wat een goedertieren God. Wat doet Uw genade mijn hart vertederen, en Uw goedheid maakt mijn ziel week! Uw Naam zij alle lof en eer, beide nu en tot in alle eeuwigheid.

Hier wordt Gode eer gegeven. Op deze wijze zal het ware geloof altijd God de eer geven; zal het nooit een greintje van haar eigen lof voor zichzelf nemen, doch zal Gode alle eer toeschrijven, als Degene, Die er de Bewerker en Voleinder van is, totdat de zegeningen hier zullen uitlopen in de zegeningen hierna, en de stromen der genade op aarde zullen uitlopen in de grenzeloze Oceaan der Ere in de Hemel. AMEN.